

Μαριγώ Αλεξοπούλου*

«Το σώμα, η αρχή ενός ταξιδιού»

«Όταν το σώμα / υποσχεθεί τον εαυτό του/ κι εκπληρώσει την υπόσχεσή του.» Γράφει η Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ. Η υπόσχεση του σώματος κρύβει την ρήξη με την παράδοση. Απομακρυνόμαστε από το αρχαίο ρητό: « γυναιξίν κόσμον η σιγή φέρει». Για τις νεότερες ποιήτριες πλέον η σιωπή δεν αποτελεί αναγκαστικά συνώνυμο της εγκράτειας και της αγνότητας. Σε μια εποχή, όπου μετά την έκρηξη του φεμινιστικού κι άλλων κινημάτων βοήθησε τη γυναίκα να συνειδητοποιήσει τον ρόλο και τις δυνατότητές της, η σύγχρονη λογοτεχνική γραφή έχει εξέλθει από τυχόν περιορισμούς, που της είχαν μέχρι πρότινος αποδώσει. Το ερώτημα είναι πώς η γυναικεία γραφή μεταουσιώνει όλα τα στοιχεία της αρμονικά χωρίς ενοχή. Γιατί το τοπίο, όπου μέσα αυτά κινούνται, είναι εσωτερικό. Αυτή είναι η αίσθηση του «κατοικώ», της μήτρας και της εστίας. Ακριβώς αυτό αναφέρει η Έλεν Σιξούς (Helène Cixous, γεν. το 1937 και το πρώτο της βιβλίο έχει τον τίτλο *Μέσα*, το 1969): «Γράφτε τον εαυτό σας. Γράφοντας τον εαυτό της η γυναίκα θα γυρίσει στο σώμα που της κατασχέθηκε και μεταμορφώθηκε σε κάτι ξένο...». Παρακάτω εξηγεί πως η γυναίκα έχει ενοχή για τα πάντα, όταν έχει επιθυμίες αλλά κι όταν δεν έχει. Ένοχη για κάποια αιτία, όπως γράφει και ο Παύλος Σιδηρόπουλος, άλλοτε γιατί είναι θερμή, άλλοτε γιατί είναι ψυχρή, όταν είναι «μανούλα» αλλά κι όταν δεν είναι. Όταν έχει παιδιά αλλά κι όταν δεν έχει. Αυτό είναι ένα εσωτερικό τοπίο που διαπερνά πλέον τη γυναικεία ποίηση. Ένα νήμα που συνδέει στην εποχή μας όλ' αυτά που συντελούνται μέσα μας με μια εσωτερική ορμή. Με αυτήν την «εσωτερικότητα» παλεύει μια ποιήτρια τον 21^ο αιώνα. Καθώς η παράδοση εξακολουθεί - διαγενεακά - να ασκεί εξουσία και να ορίζει τον χώρο δράσης του κάθε είδους επαγγελματικού ρόλου και μη. Όταν το σώμα εκπληρώσει τις επιθυμίες του η εξέγερση είναι εκρηκτική γιατί τότε εξαντλείται το επιχείρημα πως «ερωτεύομαι άρα υπάρχω».¹

¹ Στίχος από το ποίημα «ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΩΜΑ» της Κατερίνας Αγγελάκη-Ρουκ από την συγκεντρωτική έκδοση ποιημάτων της *ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΩΜΑ. Ποιήματα επιλογή: 1963-1988*. Ύψιλον, 1988. Περαιτέρω συζήτηση του θέματος που εδώ αναπτύσσω υπάρχει στο: *Υπάρχει, λοιπόν, γυναικεία ποίηση;* Έκδοση Εταιρείας Σπουδών, Αθήνα 1990.

* Ποιήτρια και κλασική φιλόλογος που διδάσκει στην ανώτατη εκπαίδευση και επιμελείται την ιστοσελίδα <https://www.facebook.com/poetrycafe.marathi/>